

Náhrdelník z mramorových korálikov

Pri archeologickom výskume v obci Bešeňov, poloha Paškom (areál novej základnej školy) v roku 1995, sa odkrylo okrem veľkého počtu sídliskových objektov z rôznych historických období aj päť kostrových hrobov z neskorej doby kamennej. V jednom z nich, v ktorom bola pochovaná žena, sa našiel náhrdelník z mramorových korálikov, ktorý sme vybrali za predmet mesiaca september 2016.

Náhrdelník pozostáva z 20 kusov kamenných – mramorových korálikov rôznych veľkostí. Sú horizontálne prevrtané a ich povrch je čiastočne pokrytý sintrovým povlakom. Z hľadiska technológie ich výroby je zaujímavé, že koráliky väčších rozmerov mali prevrtaný otvor na prevlečenie šnúrky kruhovitého tvaru a pri menších kusoch tento otvor mal oválny tvar.

Koráliky sa tvarovo delia na dva druhy. Sú to jednak exempláre, ktoré majú sploštený valcovitý tvar – 5 kusov korálikov a zvyšných 15 kusov má sploštený súdkovitý tvar. Ich sfarbenie sa pohybuje medzi sivobielym a krémovým odtieňom. Dĺžku majú od 2 do 4,7 cm, šírka je v rozmedzí 1,8 a 2,7 cm. Najtenšie z nich sú hrubé 1,1 cm a najhrubšie až 1,8 cm. Zaujímavosťou je, že celý náhrdelník váži vyše 300 gramov.

Jednotlivé koráliky náhrdelníka boli pravdepodobne navlečené na šnúrku z organického materiálu, ktorá sa však v zemi nezachovala. Nosenie náhrdelníkov z kamenných korálikov bolo obľúbené v praveku, hlavne v mladšej a neskorej dobe kamennej. Ako surovinu na ich výrobu použili vápenec, mramor a iné sedimentárne horniny.

Náhrdelník z jantárových korálikov z Bešeňova môžeme datovať do obdobia neskorej doby kamennej. Našiel sa v hrobe ženy, ktorá žila v období rozkvetu Ludanickej skupiny na prelome 5. a 4. tisícročia pred Kr.